

DE MUNT VAN JUDEA

KEFAH ALLUSH

De munt van Judea

VOLT

AMSTERDAM • ANTWERPEN

Voor jou.
Omdat je las, luisterde
en lief was.

Copyright © 2019 Kefah Allush
Voor overname kunt u zich wenden tot Uitgeverij Volt,
Weteringschans 259, 1017 xJ Amsterdam

Omslag Studio Jan de Boer
Omslagbeeld man: plainpicture/Tim Robinson;
stad: plainpicture/Thierry Beauvoir
Binnenwerk Perfect Service

ISBN 978 90 214 1542 0 / NUR 305
www.uitgeverijvolt.nl

Het regent hard. Een lange man zit doorweekt op zijn knieën op de modderige grond. Er sispelen onophoudelijk waterdruppels uit zijn donkere haren, die in slierten over zijn voorhoofd hangen. Zijn ogen kijken gejaagd in het rond. Hij is alleen. Hij ademt zwaar en snel, alsof hij hard heeft gerend. Zijn handen trillen van de spanning en de klamme kou terwijl hij met een sleutel schraapt langs de randen van een grote steen in het voegwerk van een oude gemetselde ruïnmuur.

DAG EEN

Jeruzalem, woensdag, 9.14 uur

Gabriel weet het nu zeker: hij wordt in de gaten gehouden. Hij is zojuist door de Damascuspoort het eeuwenoude centrum van de heiligste stad ter wereld binnengekomen. Jeruzalem. En daar is die man weer: donkerblond, militaire coupe, afgetrainde kop en lijf, een jaar of veertig. Bij een handkar waar de karakteristieke, ringvormige sesambroodjes worden verkocht staat hij te praten met een druk gebarende Palestijnse venter.

Gabriel loopt stevig door, voor zover dat kan in deze drukte, maar onmiddellijk voelt hij hoe een klauw zich klemt rond zijn maag om daar langzaam maar uitermate zeker greep te krijgen op zijn gemoed. Hoewel deze blonde man hier toevallig kan zijn, voelt Gabriel instinctief aan dat dat absoluut niet het geval is.

Het is kwart over negen en om half tien heeft hij een afspraak. Het valt niet mee in een kwartier een paar honderd meter af te leggen in dit labyrint van steegjes. Ook op deze woensdagmorgen zoeken duizenden mensen en rondscheurende handkarretjes hier hun weg. Maar hij wil niet te laat komen. Hij moet Myriam Beydoun spreken en wel zo snel mogelijk. Ze heeft hem een mail gestuurd over Mounir Dahoud. Zijn vader. De man die dertig jaar geleden is verdwenen. De man die hij zo erg heeft gehaat dat hij hem uit zijn bestaan heeft gewist. Zelfs zijn eigen naam, die herinnerde aan zijn Palestijnse verwekker, heeft hij officieel laten veranderen. Jibril Dahoud werd Gabriel Davids.

Niettemin draagt hij de sporen, de littekens zelfs, van zijn familiegeschiedenis nog steeds met zich mee.

Hoewel, familiegeschiedenis? Meer een gebrek eraan: hij weet niets van Mounir Dahoud.

Hilversum, een week eerder

Die man, die schim uit zijn vroege jeugd, was via een vreemd e-mailbericht uit Jeruzalem zijn leven binnengedrongen.

I have information about your father. Please contact me as soon as possible. Hij was op dat moment op de redactie en had in een opwelling het bericht verwijderd. Daarna stond hij op en liep naar de koffieautomaat en drukte zonder te kijken op een knopje. Hij pakte het bekertje en keek in gedachten verzonken uit het raam terwijl hij een slokje nam. ‘Verdulleme, cappuccino.’ Gegrinnik verderop. Typisch Gabriel: rigide opvattingen over koffie, maar zijn afkeer van vloeken is dat ook. Uit zijn mond zal nooit iets grovers klinken dan ‘verdulleme’. Waarschijnlijk de opvoeding van zijn moeder Maddy, dame van stand, een diplomate bovendien, die haar zoon in elk geval manieren heeft willen bijbrengen.

Nadat hij het bekertje met inhoud en al in de prullenbak had gegooid, drukte hij op de knop *zwarte koffie* en de automaat begon te loeiden. Gabriel keek naar zijn bureau aan de andere kant van de redactie. Hoezo informatie over zijn vader? Nadat die vent dertig jaar geleden verdween uit hun leven, dat van hem en zijn moeder? Nooit meer had hij iets van hem gehoord, niet met kerst, niet met verjaardagen en ook niet toen hij zijn diploma kreeg of afstudeerde aan de School voor Journalistiek. Niets!

Zijn moeder had nooit iets kunnen of willen vertellen over de verdwijning van Mounir. ‘Hij is weg,’ zei ze. ‘Dat is alles

wat telt. Hoe, wat, waarom? Dat verandert er niets aan. Hij is er niet meer.' En dan keek ze weg en hield Gabriel zijn mond maar.

Hij wist dat zijn vader hen had verlaten om terug te keren naar zijn land en zijn familie. Die hadden vast niets te maken willen hebben met die Nederlandse vrouw en dat halfbloed-kind, had Gabriel bedacht en na al die jaren was hij daar ook in gaan geloven. Voor hem was zijn vader een ordinaire lafaard, weggelopen voor de verantwoordelijkheid voor een gezin.

Gabriel liep terug naar zijn bureau. Bij een toonaangevend actualiteitenprogramma van een landelijke tv-zender is hij werkzaam als researcher. Hij is er goed in en staat bekend als kritisch, bijna ziekelijk argwanend en zeer vasthoudend.

Hij klikte zijn scherm weer aan en staarde naar het venster van het e-mailprogramma. Ten slotte opende hij toch de prullenbak.

From: Myriam Beydoun
Subject: Urgent

Dear Mr. Davids,
I have been informed that you are the son of Mr. Mounir Dahoud. If that is correct, could you please contact me as soon as possible. I have information about your father that urgently needs to be discussed.

Kind regards,
Myriam Beydoun
Beydoun Antiquities
28 Via Dolorosa
Jerusalem

Informatie die dringend moet worden besproken? Met hem? Waarom nam zijn vader niet zelf contact met hem op? Howel... zou Mounir hem hebben kunnen vinden?

Toen Gabriel op zijn twaalfde zijn naam officieel had willen veranderen, hadden collega's van zijn moeder bij het ministerie van Buitenlandse Zaken vergeefs geprobeerd zijn vader te traceren, omdat vaders doorgaans toestemming moeten geven voor een naamsverandering. Waarschijnlijk weet hij niet eens dat zijn zoon als Gabriel Davids door het leven gaat. *Maar hoe heeft die vrouw mij dan kunnen vinden?* vroeg hij zich af.

Zijn reflexen als onderzoeksjournalist werden aangewakkerd en zijn nieuwsgierigheid won het van de afkeer die hij koesterde voor zijn vader.

Hij bekeek de afzender. Wie was die dame? Dat bleek eenvoudig te achterhalen, want zoeken op haar naam in combinatie met 'Jerusalem' leverde onmiddellijk vele hits op.

Daaruit maakte hij op dat Myriam Beydoun in Jeruzalem een beroemde en zeer gerespecteerde antiek galerie runt. Dat zij de achterkleindochter is van Ayyub Beydoun, een christelijke, Arabische analfabeet die zich aan het begin van de twintigste eeuw ging toeleggen op het zoeken, verzamelen en verhandelen van archeologische objecten. Hij bleek vooral een natuurtalent in het vinden van munten en was binnen een paar jaar uitgegroeid tot dé oudemuntenexpert van Jeruzalem. Het winkeltje dat hij begon op de Via Dolorosa in de oude binnenstad van de Heilige Stad, was uitgegroeid tot de toonaangevende antiek galerie, inmiddels het domein van Myriam Beydoun.

Gabriel klikte om de kleine zwart-witfoto op de site te vergoten. Zo! Niet alleen slim en succesvol maar ook bloedmooi. Vanaf het beeldscherm keken donkere ogen hem enigszins spottend aan. Haar mond glimlachte en hij glimlachte terug.

Gabriel houdt van vrouwen. Hij is onhandig in de romantiek, maar hij houdt van ze. En deze dame wekte zijn belangstelling, niet alleen vanwege de mysterieuze mail over zijn vader. Hij klikte de foto weg en keerde terug naar het e-mailbericht.

Reply. Klik. *Dear miss Beydoun.*

Gabriel gokte erop dat ze een miss is. *Hoop doet leven*, dacht hij grinnikend.

Jeruzalem, woensdag, 9.18 uur

September in Jeruzalem. Het is nog vroeg, maar de temperatuur klimt al boven de twintig graden. Gabriel loopt door de nauwe straatjes van de binnenstad en blijft achteromkijken of hij de blonde man ziet. En ook al is dat niet zo, zijn onrust blijft. *Wat is hier aan de hand? Wie is die man en waarom duikt hij steeds op?*

Gisteren had Gabriel de mysterieuze man voor het eerst gezien, op Schiphol, maar gedacht dat het een Israëlische veiligheidsagent was. Hij had deze vlucht vaker genomen en kende dit soort types: ze hingen altijd opvallend onopvallend rond bij de incheckende passagiers op vluchten van de Israëlische luchtvaartmaatschappij El Al. En die kerels droegen altijd van die zwarte leren jasjes.

Na aankomst op Ben Gurion Airport in Tel Aviv zag hij hem opnieuw in de rij van de paspoortcontrole. Het duurde een halfuur voor Gabriel aan de beurt was, zo nu en dan loerde hij stiekem naar de man. Hij zag er niet Joods uit. Dat blonde haar, kleine spleetjes waarachter felblauwe ogen onderzoekend rondkeken, een bokstersneus die meermalen leek te zijn gebroken, en een kort dun streepje deed dienst als een verrassend kleine mond. Het zwarte leren jasje droeg hij inmiddels

over zijn arm; het was veel te warm, dit vaste onderdeel van de outfit van dit type alfaman.

‘Gabriel Davids?’ Twee bruine ogen keken hem vragend aan. De jonge, geüniformeerde vrouw in het lokethokje noemde zijn naam opdat hij haar zou aankijken, om vast te stellen of de man in het paspoort in haar hand dezelfde was als het heerschap tegenover haar. Ze bekeek hem van top tot teen en zag een man van in de dertig, één meter vijfentachtig, slank, grote bos krullen op het hoofd. Bij zijn ogen bleef ze hangen. Gabriel had vaker te horen gekregen dat de kleur van zijn ogen opmerkelijk werd gevonden. Niet bruin, niet groen, maar een mix daarvan, met zelfs een beetje blauw en geel. De vrouw bleef hem gebiologeerd in de ogen kijken. Gabriel kuchte discreet. Ze schrok op: ‘Welcome to Israel, sir.’

Toen Gabriel anderhalf uur na de landing in een taxi stapte, zag hij de blonde man net door de schuifdeuren uit de luchthaven komen en in de richting kijken van de weggrijdende taxi. Op het dashboard van de auto stond de tijd: 18.30 uur. Een uur later zette de taxi hem af voor de deur van het National Hotel in Arabisch Oost-Jeruzalem.

Jeruzalem, woensdag, 9.20 uur

Gabriel passeert de Austrian Hospice, een door pelgrims veelbezochte herberg van de Oostenrijkse katholieke kerk. Voor de poort van de omheining staat een groepje blonde jonge vrouwen met elkaar te praten. Hij kijkt naar ze en aan de lichte verkleuring van hun huid te zien zijn ze nog niet lang in deze bloedhete stad.

Hij denkt terug aan gisteravond. Aan de blonde vrouw die hij in de bar van het hotel had ontmoet, haar huid was mooi egaal gebruid. Maar de Deense Laura woonde hier dan ook

al drie jaar. Ze werkt voor een hulporganisatie die Palestijnse kinderen met talent voor klassieke muziek ondersteunt. Een beeldschone, gepassioneerde vrouw die niet cynisch is geworden door het gewelddadige land waarin ze leeft. Ze hadden gepraat en gedronken. Veel gedronken. Maar al die drank had niets geholpen. Hij blijft onhandig met vrouwen, ook al zijn hun bedoelingen overduidelijk.

Gabriel kijkt om zich heen, hij moet nog een stukje recht door. Hij kent de oude binnenstad van Jeruzalem goed. Hij is hier vaker geweest, voor zijn werk. Enerzijds geniet hij altijd van de drukte, van het lawaai van de mensen, van het feit dat de stad heel internationaal is met al die toeristen en pelgrims, die twaalf maanden per jaar de smalle straatjes vullen. Maar anderzijds voelt hij de dreiging die als een laag dikke rook boven de stad hangt. Hoe elk ogenblik het kleinste incident, een verkeerd woord of gebaar, de vlam in de pan kan doen slaan. Jeruzalem, de stad van de vrede, waar vierentwintig uur per dag tientallen groepjes Israëliische militairen met geladen mitrailleurs door de straatjes patrouilleren. Hoe hard de kooplieden hun T-shirts met Shalom/Salaam-opdruk ook aanprijzen, bij elke stap die je zet besef je dat hier geen werkelijke shalom of salaam is.

Hoewel Gabriel niets weet van zijn Palestijnse vader of familie, staat hij toch niet geheel onverschillig tegenover wat hier in dit land aan de hand is. Kennelijk laten zijn Palestijnse genen zich niet verloochenen. Hij voelt sympathie voor de Palestijnen, en afkeer van de Israëliische soldaten die hem passeren.

Hij slaat rechts af de Via Dolorosa in en kijkt intussen onopvallend of de blonde man achter hem loopt. Niets. Op de muur ziet hij wel een metalen schijf met daarop het Romeinse cijfer III. Het lijden van Jezus op deze weg wordt gemarkeerd, verdeeld in veertien staties. Bij de derde statie, het punt dat Gabriel nu passeert, viel Jezus voor de eerste keer onder

het gewicht van het kruis dat hij droeg.

Gabriel hoeft nog maar even te gaan. Zijn bestemming ligt tussen de vijfde en zesde statie. Nadat volgens de Bijbel Simon van Cyrene Jezus hielp met het dragen van zijn houten last, maar voordat Veronica zijn aangezicht droogde.

Zijn moeder vond het maar niets, zijn trip naar Jeruzalem. In zijn correspondentie met Myriam Beydoun was duidelijk geworden dat zijn vader iets had laten bezorgen bij het antiquariaat en dat Gabriel dat zo snel mogelijk persoonlijk ter plaatse in bezit moest komen nemen. Hij had een ticket geboekt en zijn moeder gebeld.

‘Mam, ik ga naar Jeruzalem.’

‘O, wat leuk! Researchklus?’

‘Nee.’

Stilte.

‘Gabriel? Wat is er?’

‘Hij heeft van zich laten horen.’

‘Hij? Wie hij?’

‘Hij, mam.’

‘Je vader?’

Vader? Zelf noemde hij hem altijd Mounir, nooit vader. Dat had hij niet verdiend.

‘Mounir heeft iets voor me laten bezorgen bij een antiquariaat in Jeruzalem. Iets belangrijks, iets dringends. Ik moet erheen om het te gaan halen.’

‘Maar... wat is het dan? Weet je niet wat het is? Heb je hem gesproken?’

‘Ik weet niets, mam. Alleen wat ik je net vertel. En nee, ik heb hem niet gesproken. Alleen een vrouw, van die antiekzaak.’

‘O...’

Hij voelde het ongemak van zijn moeder, haar innerlijke strijd. Maar omdat hij niet wist wat hij ermee aan moest zweeg hij even.

'Mam.'
'Ja, jongen.'
'Ik hou je op de hoogte, oké?'
'Kijk je uit, Gabriel?'
'Ja, mam.'

Gabriel blijft even staan. Vijftig meter verderop ziet hij het uithangbord van de antiekgalerie. Hij kijkt even achterom, de mysterieuze man is nergens te bekennen. Tijd om te ontdekken wat Mounir van hem wil.

* * *

Gabriel ziet niet dat hij bekeken wordt. Verscholen in een van de vele inhammetjes houdt iemand hem nauwlettend in de gaten. Een man kijkt toe hoe Gabriel de galerie een beetje aarzelend binnenstapt. Hij kijkt nog even naar de deur, zet zijn hoed op, een witte panama, en gaat dan op in een groep pelgrims die zingend door de Via Dolorosa schuifelt.

G aangekomen op bestemming,
geen bijzonderheden.

Blijf volgen.

Begrepen.

Beydoun Antiquities, Jeruzalem, woensdag, 9.32 uur

Gabriel staat licht voorovergebogen bij een vitrinekast met een beeldje, zo te zien heel oud. Er staat een kaartje bij met een beschrijving. Maar Gabriel bestudeert het beeldje niet.

Zijn ogen zijn gericht op de vrouw verderop in de galerie, achter een klein antiek bureau, in gesprek met een ouder Amerikaans echtpaar.

Hij is gespannen. Hij herkent Myriam Beydoun van de foto op haar website. In levenden lijve is ze nog mooier dan digitaal. Ze gaf hem een hoofdknikje, bijna onzichtbaar, net genoeg om aan te geven dat ze hem binnen zag komen en hem welkom heet, maar ook zo onopvallend dat haar klanten het niet merkten. Deze vrouw weet hoe ze met mensen moet omgaan, stelt Gabriel in gedachten vast. Althans, ze weet hoe ze met klanten moet omgaan, corrigeert hij zichzelf meteen. Hij blijft de kritische journalist die pas een oordeel velts als hij dat heeft geverifieerd.

Er verstrijkt ongeveer een kwartier terwijl Gabriel ongeduldig rondloopt in de verrassend ruime galerie. Hij ziet beeldjes, bekers, vazen, amfora's, reliëfs en munten uit verschillende periodes en culturen. Oudegyptisch, Byzantijns, Grieks, Romeins, Arabisch, joods, islamitisch, christelijk. Dat weet Gabriel niet, hij leest dat op al die kaartjes die erbij staan. Het zegt hem allemaal niet zoveel en hij is er al snel op uitgekeken. *Het is mooi, het is oud, nou weet ik het wel*, denkt hij.

Gelukkig neemt de vrouw op dat moment hartelijk afscheid van haar nieuwe Amerikaanse vrienden. Kennelijk heeft ze een goeie deal gesloten, want ze glimlacht heel tevreden als ze de deur achter hen sluit.

Ze is alert en gefocust als ze opkijkt en met kordate tred de meters die hen scheiden overbrugt. 'Good morning mister Davids.' Ze steekt haar hand uit, Gabriel beantwoordt haar begroeting met een hand en een beduusd gemompeld 'g'morning'. Haar hand is klein, fijn en zacht, constateert hij, en tegelijkertijd krachtig. Haar zelfverzekerdheid overvalt hem een beetje. Maar hij herstelt zich snel. 'Pleased to meet you.' Zijn Engels is perfect, klinkt Brits en een licht accent ver-

raadt dat hij geen Angelsaksische wortels heeft. Al snel blijkt zij die taal even machtig te zijn als hijzelf.

‘Laten we een rustig plekje opzoeken om te praten,’ zegt Myriam. Ze draait zich om en roept ‘Fady!’ Vrijwel onmiddellijk begint links achter in de galerie een groot schilderij te bewegen, dat vervolgens als een deur de ruimte in draait. Er komt een jongen tevoorschijn van een jaar of dertien.

Gabriel kijkt verbijsterd van de jongen naar de vrouw, die geamuseerd terugkijkt. *Dit is allemaal wel heel erg James Bond*, denkt hij. *Een geheime deur in een antiekwinkel in Jeruzalem. Sean Connery kan elk ogenblik binnenkomen.*

Fady knikt vriendelijk naar Gabriel, gaat achter het bureau zitten en duikt onmiddellijk in zijn smartphone. ‘Mijn neefje,’ verklaart Myriam. ‘Het is schoolvakantie en hij helpt in de zaak.’

Ze gaat hem voor door de geheime doorgang, die leidt naar een ruim en rommelig kantoor.

‘Kan ik u een kopje koffie aanbieden, mister Davids?’ vraagt ze terwijl ze naar een klein espressoapparaat loopt in de hoek van het kantoor. ‘Ik heb ondervonden dat espresso uitstekend gezelschap is bij het vormen van een nieuwe vriendschap.’

Ze zegt het zonder enige ironie, terwijl ze Gabriel vragend aankijkt. *Ze heeft groene ogen*, stelt hij verrast vast. Dat was op de zwart-witfoto niet te zien.

Ze maakt een gebaar naar de stoel bij een groot bureau, met daarop een wirwar van documenten, een volle asbak, een halfvolle fles rode wijn en een leeg wijnglas.

Hij kijkt toe hoe Myriam opgaat in het zetten van twee kopjes espresso. Hij is onder de indruk van deze Arabische vrouw. Ze is niet lang, ongeveer één meter vijfenzestig, slank en ze beweegt soepel en elegant. Ze draagt hooggehakte zwarte pumps, een kokerrok met een zwart-wit ruitmotief en een smetteloos witte blouse. Haar donkere steile haar is kortgeknipt.